

‘Brief aan de broers’ [2 VAN 3]

Volg het grote pad van leermeester en leerling en beschouw moeilijkheden als een ereteken¹

Wij, die nu in de correcte leer geloven, hebben ergens in het verleden de beoefenaars van die leer vervolgd, en zijn daarom voorbestemd om in de toekomst in een verschrikkelijke hel terecht te komen. De zegeningen die wij verwerven door nu de correcte leer te beoefenen zijn echter zo groot, dat we door het ondergaan van milde vormen van lijden in dit leven het karma kunnen veranderen dat ons in de verdere toekomst voorbestemt tot verschrikkelijk lijden. Zoals de soetra zegt, kan onze laster uit het verleden de oorzaak zijn dat we verschillende soorten vergelding moeten ondergaan, zoals geboren worden in een arme familie of in een familie met verkeerde overtuigingen of door de vorst van het land vervolgd worden. Een “familie met verkeerde overtuigingen” betekent dat ze de correcte leer lasteren, terwijl “door de vorst vervolgd worden” betekent dat we onder het bewind van een kwaadaardige heerser moeten leven. Dit zijn de twee vormen van lijden die jullie [de Ikegami broers] momenteel ondergaan. (GND-II, 296-297) (...)

Jullie beiden hebben je geloof in de Lotus Soetra behouden; zo bevrijdt je nu jezelf van de ernstige vergrijpen uit het verleden. De zwakke plekken in een stuk staal komen aan het licht, als het gesmeed wordt. Als een stuk rots in het vuur wordt gegooid, verandert het in as; goud daarentegen wordt in het vuur gezuiverd. Deze beproevingen zullen meer dan wat ook de zuiverheid van jullie geloof aantonen en de tien demonendochters uit de Lotus Soetra zullen jullie beslist beschermen. De duivel die verscheen om de jongen Sneeuwbergen te testen, was in werkelijkheid de god Shakra. De tortelduif die gered werd door koning Shibi was de hemelkoning Vaishravana. Het is zelfs mogelijk dat de tien demonen dochters bezit hebben genomen van jullie ouders en jullie nu kwelen om je geloof te testen. Elke zwakheid in geloof zal een reden tot spijt zijn. De kar die omvalt op de weg voor ons is een waarschuwing voor degene die achter ons rijdt. In een tijd als deze kan niemand het helpen, te verlangen naar de weg [boedddhaschap]. Je kunt deze wereld haten, maar je kunt er niet aan ontsnappen. Het volk van Japan zal in de nabije toekomst zeker met vreselijke tegenspoed te maken krijgen. (GND-II, 297-298)

¹ SGI Nieuwsbrief 7813.

“Zet je tanden op elkaar en verslap nooit in je geloof. Wees net zo onbevreesd als Nichiren toen hij handelde en zich uitsprak tegen [de machtigste heerser van het land] Hei no Saemon-no-jo. Hoewel zij niet het pad naar boeddhaschap bewandelden, vochten de zonen van Heer Wada en van de gouverneur van Wakasa,² evenals de krijgers van Masakado en Sadato,³ tot de dood om hun eer te behouden. De dood komt voor iedereen, zelfs als er niets ergs gebeurt. Daarom moet je nooit laf zijn, anders word je het mikpunt van spot.” (GND-II, 298-299)

Toen de Aldus Gekomene Shakyamuni een prins was, kon zijn vader, koning Shuddhodana, het niet verdragen zijn enige zoon en erfgenaam kwijt te raken en dus accepteerde hij het niet dat hij zijn toekomst als koning wilde opgeven. De koning zette tweeduizend soldaten op wacht bij de vier poorten van het paleis om te voorkomen dat hij vertrok. Toch verliet de prins uiteindelijk tegen de wil van zijn vader het paleis. In alle wereldlijke zaken is het de plicht van een zoon zijn ouders te gehoorzamen, maar op het pad naar boeddhaschap is ongehoorzaamheid aan onze ouders uiteindelijk toch een uiting van respect voor onze ouders. (GND-II, 300)

Lezing

“Als je van een lage berg naar een hoge berg wilt lopen, moet je ook door de dalen die er tussenin liggen,” zei mijn leermeester Josei Toda, de tweede president van de Soka Gakkai, ooit. Hij legde dit als volgt uit:

“Als je het bereiken van boeddhaschap vergelijkt met het bereiken van de hoogste bergtop, dan is de voorspoed die je ontvangt als je voor de eerste keer begint te beoefenen, te vergelijken met het beklimmen van een lage berg. Boeddhaschap bereiken betekent dat je een veel hogere berg moet beklimmen. Het is van essentieel belang dat je onderweg niet verdwaalt in de dalen waar je doorheen gaat. Dit zijn de

² Heer Wada is Wada Yoshimori (1147–1213), een militaire functionaris van het Kamakura-bewind. Hij werd misleid om de strijd aan te gaan tegen de Hojo-clan, waarna zijn hele familie werd uitgeroeid. De gouverneur van Wakasa is Miura Yasumura (†1247), die door een huwelijk verwant was aan de Hojo-clan, maar die werd beschuldigd van verraad; hij en zijn hele familie kwamen om in de strijd.

³ Masakado is Taira no Masakado (†940), een krijgsheer die macht uitoefende in het oosten van Japan. Sadato is Abe no Sadato (1019–1062), het hoofd van een invloedrijke familie in dezelfde regio. Beiden werden gedood in een gevecht tegen de keizerlijke troepen.

dalen waarin de drie hindernissen en vier duivels⁴ met elkaar wedijveren om je aan te vallen. Laat je niet verblinden door de voorspoed die je ontvangt als je net begint te beoefenen. Word ook niet nalatig in je dagelijkse boeddhistische beoefening, maar onthoud altijd dat het doel van geloof is dat we uit deze dalen omhoog klimmen.”

Dit was Toda Sensei's raad aan een groep leden, van wie de meesten net de eerste voorspoed van hun beoefening van het Nichiren Boeddhisme begonnen te ervaren. Ze waren allemaal in de roerige en onzekere eerste jaren na de oorlog lid van de Soka Gakkai geworden. Hij legde hen op een toegankelijke manier uit dat de echte voorspoed van geloof ligt in het bereiken van een onwankelbare levensstaat van absoluut geluk, en dat ze, om de hoogste top van boeddhachap te bereiken, door de dalen van training en ontwikkeling moesten trekken, die uiteindelijk allemaal onderdeel van onze boeddhistische beoefening zijn.

Terwijl we op weg naar de hoogste top door deze dalen trekken, verschijnen er allerlei obstakels die onze vooruitgang proberen tegen te houden. Maar zonder door de dalen te trekken en steile hellingen te beklimmen, kunnen we de top niet bereiken. Het verschijnen van de drie hindernissen en vier duivels is juist een teken dat we op het juiste pad van onze boeddhistische beoefening lopen.

Met de aanmoediging en het vriendelijke gezicht van Toda Sensei in hun hart gegrift, gingen onze pioniersleden moedig de confrontatie aan met de aanvallen van de drie hindernissen en vier duivels, en daardoor ontwikkelden ze een levensstaat van onverwoestbaar geluk. Het aangaan en overwinnen van duivelse functies is het directe pad naar het bereiken van boeddhachap in dit leven. Dit is een essentieel uitgangspunt van het Nichiren Boeddhisme.

In 'Brief aan de Broers' legt de Daishonin de in moeilijkheden verkerende broers Munenaka en Munenaga Ikegami, de essentie van geloof uit waarmee we alle obstakels en duivelse functies kunnen verslaan en uiteindelijk boeddhachap bereiken. Vervolgens bespreekt hij vanuit drie standpunten de reden waarom de beoefenaars van de Lotus Soetra moeilijkheden tegenkomen en wat die moeilijkheden betekenen.

Ten eerste legt hij uit dat moeilijkheden ontstaan doordat de duivel van de zesde hemel⁵ beoefenaars probeert te dwarsbomen door de mensen om hen heen - wijze mensen, de heerser en zelfs hun eigen ouders, partner of kinderen - negatief te beïnvloeden om hen ervan te weerhouden verlichting te bereiken. In het vorige deel van deze lezingenreeks heb ik dit beginsel al besproken.

Ten tweede legt de Daishonin uit dat beoefenaars moeilijkheden ondervinden als gevolg

⁴ De drie hindernissen en vier duivels: verschillende hindernissen en obstakels voor onze boeddhistische beoefening. De drie hindernissen zijn: 1) de hindernis van aardse verlangens; 2) de hindernis van karma; en 3) de hindernis van vergelding. De vier duivels zijn: 1) de belemmering van aardse verlangens; 2) de belemmering van de vijf componenten; 3) de belemmering van de dood; en 4) de belemmering van de duivelkoning.

⁵ De duivel van de zesde hemel: ook wel duivelkoning of hemelduivel genoemd. De koning der duivels die in de hoogste of de zesde hemel van de wereld van verlangen verblijft. Hij wordt ook wel 'Vrijelijk genietend van dingen die door anderen zijn verricht' genoemd, de koning die voor zijn eigen plezier vrij gebruik maakt van de vruchten van andermans inspanningen. Talloze slaafse volgelingen dienen hem bij het verhinderen van de boeddhistische beoefening en hij schept er plezier in de levenskracht van andere wezens te ondermijnen, een uiting van de fundamentele duisternis die inherent is aan het leven. De duivelkoning is de personificatie van de negatieve tendens om anderen, koste wat het kost, aan zijn wil te onderwerpen.

van hun eigen karma uit vorige levens. Hij verduidelijkt echter dat we de moeilijkheden die ontstaan door het beoefenen van de Lotus Soetra, in feite als een vorm van voorspoed moeten zien — als het verminderen van karmische vergelding.⁶

Ten derde legt hij uit dat we onze moeilijkheden ook kunnen zien als een test van de hemelgoden – de beschermende functies van het universum – om de kracht van ons geloof te testen. In die zin zijn moeilijkheden een kans om ons leven zo te verbeteren en te ontwikkelen dat we boeddhaschap kunnen bereiken.

Ik zal me in deze aflevering op het tweede en derde standpunt richten.

Wij, die nu in de correcte leer geloven, hebben ergens in het verleden de beoefenaars van deze leer vervolgd, en zijn daarom voorbestemd om in de toekomst in een verschrikkelijke hel terecht te komen. De zegeningen die wij verwerven door nu de correcte leer te beoefenen zijn echter zo groot, dat we door het ondergaan van milde vormen van lijden in dit leven het karma kunnen veranderen dat ons in de verdere toekomst voorbestemd tot verschrikkelijk lijden. Zoals de soetra zegt, kan onze laster uit het verleden de oorzaak zijn dat we verschillende soorten vergelding moeten ondergaan, zoals geboren worden in een arme familie of in een familie met verkeerde overtuigingen of door de vorst van het land vervolgd worden. Een “familie met verkeerde overtuigingen” betekent dat ze de correcte leer lasteren, terwijl “door de vorst vervolgd worden” betekent dat we onder het bewind van een kwaadaardige heerser moeten leven. Dit zijn de twee vormen van lijden die jullie [de Ikegami broers] momenteel ondergaan. (GND-II, 296-297)

Moeilijkheden zijn het bewijs dat we onze karmische vergelding verminderen

In dit gedeelte legt de Daishonin uit dat – hoewel de beoefenaars van de correcte leer van de Lotus Soetra grote moeilijkheden kunnen tegenkomen als gevolg van hun boeddhistische beoefening – dit in feite een vorm van voorspoed is. Het stelt hen namelijk in staat om hun karmische vergelding te verminderen en hun karma op het diepste niveau te veranderen. Zo zegt hij bijvoorbeeld dat we in een vorig leven misschien de beoefenaars van de Lotus Soetra hebben vervolgd — een ernstige overtreding die ons normaal gesproken zou veroordelen “in de toekomst in een verschrikkelijke hel te vallen” (GND-II, 297). Maar dankzij de krachtige voorspoed die voortkomt uit onze boeddhistische beoefening in dit leven, kunnen we deze vergelding oproepen en haar nu in een veel lichtere vorm ondergaan.

Het Nichiren Boeddhisme – een leer over het veranderen van karma – erkent allereerst

⁶ Het verminderen van karmische vergelding betekent letterlijk ‘het zware transformeren en het lichter ontvangen’, komt voor in de Nirwana Soetra. “Zwaar” duidt op negatief karma dat in ontelbaar veel levens in het verleden is opgebouwd. Als voorspoed van het beschermen van de correcte leer van het boeddhisme, kunnen we in dit leven een relatief lichte karmische vergelding ervaren, en daardoor zwaar karma, dat ons normaal gesproken niet alleen in dit leven, maar in vele volgende levens negatief zou beïnvloeden, uitwissen.

dat de oorzaak van al het negatieve karma in essentie terug te voeren is op ongeloof in en disrespect voor de Mystieke Wet - wat we “laster van de Wet” noemen. Door dit fundamentele kwaad te benoemen, wordt ook duidelijk wat fundamenteel goed is. Als we ons karma willen veranderen, is een duidelijk inzicht in de diepere oorzakelijkheid van goed en kwaad in ons leven van essentieel belang.

Een vorm van dit fundamentele kwaad van laster is dat mensen de Lotus Soetra — een leer van universele verlichting — kleineren, omdat ze niet kunnen geloven dat ieder mens de boeddhanatuur⁷ bezit. Een andere uiting van laster is het belasteren en aanvallen van degene die zich als beoefenaar van de soetra inzet om anderen te helpen hun boeddhanatuur te onthullen. Fundamenteel goed is dus precies het tegenovergestelde: het ondersteunen en in stand houden van de leer van de Lotus Soetra, en samen met de beoefenaar van deze leer strijden tegen dit diepgewortelde kwaad: het ontkennen van de boeddhanatuur van anderen.

De pijnlijke gevolgen die we eigenlijk in de toekomst zouden moeten ondergaan, worden in dit leven in een lichtere vorm ervaren dankzij de “zegeningen die voorkomen uit het beschermen van de Wet”⁸ (GND-II, 296). Dit is de essentie van het boeddhistische beginsel ‘Het verminderen van karmische vergelding’. Wanneer we in dit leven tijdens het beoefenen van de Mystieke Wet, moeilijkheden tegenkomen, “verdwijnt het lijden van de hel onmiddellijk” (GND-1, 36), en kunnen we, “volledig bevrijd van deze zware misstappen” (vgl. GND-II, 281), de hoogste levensstaat – boeddhaschap – bereiken. Met andere woorden, we kunnen de innerlijke richting van ons leven veranderen — van een negatieve cyclus van wedergeboorte in de lagere levensstaten naar een positieve cyclus van wedergeboorte in de levensstaat van boeddhaschap. Dit is de leer van Nichiren Daishonin over het veranderen van karma.

Daarom zijn de moeilijkheden die we in de loop van onze boeddhistische beoefening tegenkomen, als gevolg van het beginsel van het verminderen van karmische vergelding, in feite een vorm van voorspoed of weldaad van het beschermen van de Wet. Ze zijn ook het bewijs dat we ons karma veranderen.

In de bovenstaande passage uit de ‘Brief aan de broers’ noemt de Daishonin twee van de acht vormen van karmische vergelding die in de Parinirvana Soetra⁹ worden beschreven als concrete voorbeelden van ‘klein lijden’ dat we in dit leven ervaren als onderdeel van het verminderen van karmische vergelding. Dit is 1) geboren worden in een familie met verkeerde overtuigingen en 2) vervolgd worden door je heerser. Hij zegt dat beide vormen van lijden van toepassing zijn op de broers Ikegami.

De Daishonin legt uit dat met een “familie met verkeerde overtuigingen” een familie wordt bedoeld die de correcte leer van de Lotus Soetra belastert. “Vervolgd worden door je

⁷ Boeddhanatuur: de innerlijke oorzaak van of het innerlijke vermogen boeddhaschap te bereiken.

⁸ In ‘Brief aan de broers’ citeert de Daishonin uit de Parinirvana Soetra: ‘Dankzij de zegeningen die zij hebben verkregen door de Wet te beschermen, kunnen zij in dit leven hun lijden en vergelding verminderen.’ (WND-I, 497)

⁹ Parinirvana Soetra: Ook bekend als de Mahaparinirvana Soetra. Een Chinese versie van de Nirvana Soetra in zes delen, rond 417 vertaald door Fa-hsien en Buddhahadra. Het beschrijft acht soorten lijden: 1) veracht worden, 2) vervloekt worden met een lelijk uiterlijk, 3) slecht gekleed zijn, 4) slecht gevoed worden, 5) tevergeefs rijkdom zoeken, 6) geboren worden in een arm en eenvoudig gezin, 7) geboren worden in een gezin met verkeerde overtuigingen, en 8) vervolgd worden door de heerser. Zie deel 1 van Ikeda Sensei's lezing over ‘Brief aan de broers’ voor een gedetailleerde bespreking van deze acht soorten lijden.

heerser” betekent dat je onder het bewind van een slechte heerser leeft. In het bijzonder verwijst dit naar geboren worden in een tijdperk waarin de heerser en de samenleving de beoefenaar van de Lotus Soetra vervolgen. Voor de broers Ikegami waren deze omstandigheden van concreet lijden of moeilijkheden juist verschenen omdat ze zich oprecht inzetten om de Mystieke Wet samen met de Daishonin te verspreiden. Dit was ook duidelijk bewijs dat de broers met dezelfde toewijding als hun leermeester beoefenden.

“Jullie beiden hebben je geloof in de Lotus Soetra behouden; zo bevrijden jullie je nu van jullie ernstige vergrijpen uit het verleden. De zwakke plekken in een stuk staal komen aan het licht, als het gesmeed wordt. Als een stuk rots in het vuur wordt gegooid, verandert het in as; goud daarentegen wordt in het vuur gezuiverd.” (GND-II, 297)

Als we ons karma veranderen, komt onze hoogste levensstaat tevoorschijn

Wanneer ijzer keer op keer wordt verhit en gehamerd, worden de onzuiverheden die broosheid kunnen veroorzaken er letterlijk uitgedreven. En als het smeedproces nog verder doorgaat, wordt het ijzer zelfs nog sterker. Op dezelfde manier, zegt de Daishonin, ondergaan de Ikegami broers in dit leven vergelding in de vorm van moeilijkheden, omdat ze door hun sterke geloof, de vergelding voor zware vergelding uit het verleden naar buiten brengen en zo hun negatieve karma uitwissen.

Zoals deze passage laat zien, krijgen moeilijkheden een diepere betekenis wanneer we ze bekijken vanuit de boeddhistische beginselen van ‘Het verminderen van karmische vergelding’ en ‘Het veranderen van karma’. Ze worden dan een kans om ons geloof te verdiepen en onze levensstaat te verhogen.

Ergens anders [in ‘Brief uit Sado’], schrijft de Daishonin: “Ijzer, in vlammen verhit en gesmeed, wordt een prachtig zwaard.” (GND-1, 50) Tijdens het proces waarbij we ons karma onder ogen zien en uitdagen, polijsten en versterken we ons geloof. Juist als we worden getest door het “vuur” van ons karma, kunnen we onze ware kracht tonen. Als we niet vastberaden zijn, zullen we als as uiteenvallen. Maar als we standvastig blijven, worden we als zuiver goud en zal ons leven steeds helderder gaan stralen

Het hoogste doel van het boeddhisme is dat we ons leven ontwikkelen, polijsten en versterken. Zonder deze ontwikkeling zullen capabele, getalenteerde mensen niet volledig tot hun recht komen. Zonder training worden mensen die zich oprecht toewijden, niet sterker. Door ons volledig in te zetten voor kosenrufu, kunnen we ons negatieve karma uit vorige levens veranderen en ons leven laten stralen als een glanzend, onverwoestbaar zwaard.

Over training en ontwikkeling gesproken: op het Soka-pad van leermeester en leerling — dat Tsunesaburo Makiguchi en Josei Toda, onze eerste twee presidenten, en later door Toda en mij werd bewandeld — stond elke dag in het teken van het voortdurend ontwikkelen en polijsten van ons leven. Toda was negentien jaar oud toen hij Makiguchi ontmoette. Het jaar daarop, in april 1920, schreef meneer Toda het volgende in zijn dagboek:

“Ik moet mezelf zo ontwikkelen dat ik de grote missie op me kan nemen om iets voor mijn land te betekenen en een leider van de wereld te worden. En ik moet mezelf zo ontwikkelen dat ik die missie ook werkelijk kan vervullen. (...) Ik zal geen aandacht schenken aan de kritiek of spot van mijn tijdgenoten; het enige dat telt, is dat ik mijn doel bereik.”¹⁰

In die tijd was de jonge Toda net aangenomen als tijdelijk vervangend leraar op de Nishimachi-basisschool (in de huidige wijk Taito in Tokio), waar meneer Makiguchi schoolhoofd was. Nadat hij zijn geweldige leermeester voor het leven had ontmoet, nam hij zich vastberaden voor om zichzelf te ontwikkelen — dat wil zeggen: zijn karakter en capaciteiten te verfijnen en om zichzelf geestelijk en lichamelijk te ontwikkelen - zodat hij een groot doel kon verwezenlijken.

Ik was ook negentien toen ik mijn gedenkwaardige ontmoeting met meneer Toda had, en begon aan het grote en nobele pad om me met dezelfde toewijding als mijn leermeester in te zetten. Zelfs in tijden van de zwaarste tegenslagen, toen de bedrijven van meneer Toda in diepe financiële problemen raakten, bleef ik mijn uiterste best doen om hem te steunen en te beschermen — en nam ik alle kritiek vanuit de maatschappij op me.

De volgende dagboeknotitie van december 1950 geeft mijn gevoelens in die moeilijke tijd weer:

Strijd en moeilijkheden!

Te midden daarvan ontwikkel je echte menselijkheid.

Te midden daarvan ontwikkel je een ijzeren wil.

Te midden daarvan ervaar je echte tranen.

Te midden daarvan ligt je menselijke revolutie.¹¹

Veel mensen die meneer Toda enorm veel verschuldigd waren, keerden zich plotseling tegen hem. Ze verraadden zijn goedheid, overlaadden hem met verwensingen en beledigingen, en lieten hem in de steek. Maar ik twijfelde geen moment. Het was een eer om alle moeilijkheden samen met mijn leermeester te doorstaan. Je leven ontwikkelen te midden van tegenspoed is de weg naar de overwinning. Ik heb oprecht gechant dat meneer Toda de leiding over onze beweging voor kosenrufu zou kunnen nemen als de tweede president van de Soka Gakkai, en ik voerde een wanhopige, allesomvattende strijd om dat mogelijk te maken.

“Deze beproevingen zullen meer dan wat ook de zuiverheid van jullie geloof aantonen en de tien demonendochters uit de Lotus Soetra zullen jullie beslist beschermen. De duivel die verscheen om de jongen Sneeuwbergen¹² te testen, was in werkelijkheid de

¹⁰ Josei Toda, *Wakaki Hi no Shuki Gokuchu-ki* (De dagboeken van mijn jeugd en mijn gevangenschap) (Tokio: Seiga Shobo, 1970), 86.

¹¹ Daisaku Ikeda, *Dagboek van mijn jeugd: De reis van één man van het begin van geloof naar wereldwijd leiderschap voor vrede* (Santa Monica, Californië: World Tribune Press, 2000), 67.

¹² De jongen Sneeuwbergen: (Jp Sessen Doji): de naam van boeddha Shakyamuni in een eerder bestaan toen hij een ascetisch leven leidde in de Sneeuwbergen. De god Shakra besloot de vastberadenheid van de jongen Sneeuwbergen te testen. Vermomd als een demon citeerde hij een half vers uit een boeddhistische leerstelling. Toen de jongen dit hoorde, smeekte hij de demon hem de tweede helft te leren, maar de demon vroeg er zijn vlees en bloed voor terug. Nadat de jongen de tweede helft van het vers had gehoord, sprong hij van een boom

god Shakra.¹³ De tortelduif die gered werd door koning Shibi¹⁴ was de hemelkoning Vaishravana.¹⁵ Het is zelfs mogelijk dat de tien demonen dochters¹⁶ bezit hebben genomen van jullie ouders en jullie nu kwellen om je geloof te testen.” (GND-II, 297-298)

De hemelgoden testen ons geloof

Vervolgens verzekert de Daishonin de Ikegami broers dat hun oprechte geloof de bescherming van de hemelgoden garandeert, die in de Lotus Soetra de gelofte hebben gedaan om de beoefenaars van de soetra te beschermen. Na dit gezegd te hebben, gaat hij verder en voegt toe dat de hemelgoden soms ook het geloof van mensen testen om te zien of hun geloof oprecht is. Dit, zegt hij, is wat er gebeurde toen de god Shakra de vorm aannam van een demon om de zoekende geest van de jongen Sneeuwbergen te testen, of toen de hemelkoning Vaishravana de vorm aannam van een duif om de compassie van koning Shibi te testen.

Op basis van dit beginsel geeft de Daishonin aan dat de huidige beproeving van de broers – de oudste broer wordt door hun vader onterfd vanwege zijn boeddhistische beoefening – waarschijnlijk een voorbeeld is van de negatieve invloed van de tien demonendochters op de ouders van de broers om hen te kwellen en zo hun geloof te testen.

Ook in andere geschriften bespreekt de Daishonin dit beginsel van hemelgoden die obstakels creëren om het geloof van beoefenaars te testen. Bijvoorbeeld, ten tijde van de Vervolging te Atsuhara,¹⁷ werden boeren-volgelingen van de Daishonin onderworpen aan

in de bek van de demon. Op dat moment veranderde de demon weer in Shakra en ving hem op. Hij preeste de jongen Sneeuwbergen voor zijn bereidheid zijn leven voor de Wet te geven.

¹³ Shakra: ook wel bekend als Shakra Devanam Indra, of eenvoudigweg Indra. De heer of koning der goden in het vroege Veda- en Hindoe Geloof, en een van de twee belangrijkste boeddhistische beschermgoden; de andere is Brahma. Shakra komt in talloze soetra's voor als iemand die de vastberadenheid van een beoefenaar op de proef stelt. Dit doet hij door verschillende gedaanten aan te nemen, zoals die van een brahmaan of een duivel. Volgens het (1e) hoofdstuk 'Inleiding' van de Lotus Soetra nam hij, vergezeld door twintigduizend volgelingen, deel aan de samenkomst op Adelaarstop waar de soetra werd onderwezen.

¹⁴ Shibi: de naam van Shakyamuni in een vorig leven toen hij beoefende als een bodhisattva. Op een dag besloten de god Vaishravana (of volgens andere bronnen de god Vishvakarman) en de god Shakra om hem op de proef te stellen. Zij veranderden zich respectievelijk in een duif en een havik. De havik joeg onophoudelijk op de duif die uiteindelijk zijn toevlucht zocht in de gewaden van koning Shibi. De hongerige havik eiste de duif op als zijn voedsel en Shibi besloot de duif te redden door de havik een stuk van zijn eigen vlees te geven dat in gewicht overkwam met dat van de duif.

¹⁵ Vaishravana: een van de vier hemelgoden uit de boeddhistische mythologie, vaak beschouwd als de meest vooraanstaande. Men zegt dat deze god de plaats waar de Boeddha predikt altijd beschermt. In het (26e) hoofdstuk 'Dharani' van de Lotus Soetra belooft hij plechtig de voorvechters van de soetra te beschermen. In Japan wordt hij Bishamonten genoemd, een van de zeven welwillende godheden. Vaishravana is bekend als Kubera in de hindoeïstische mythologie, de koning van de yaksha's en de god van welvaart.

¹⁶ Tien demonendochters: tien vrouwelijke beschermgoden die in de Lotus Soetra verschijnen als de 'dochter van rakshasa-demonen' of als de 'tien rakshasa-dochters'. In het (26e) hoofdstuk 'Dharani' van de soetra leggen ze de gelofte af om de beoefenaars van de soetra te bewaken en te beschermen, en zeggen daarbij dat ze iedereen die hen lastig valt, zullen straffen.

¹⁷ Vervolging te Atsuhara: een reeks bedreigingen en gewelddadige acties tegen de volgelingen van de Daishonin in het dorp Atsuhara in het district Fuji van de provincie Suruga, die rond 1275 begon en voortduurde tot ca. 1283. In september 1279 werden 20 boeren-gelovigen gearresteerd op valse beschuldigingen. Ze werden ondervraagd door Hei no Saemon, het adjunct-hoofd van Krijgszaken en Politiezaken, die eiste dat zij hun geloof zouden opgeven. Geen van hen zwichtte echter. Uiteindelijk liet Hei no Saemon drie van hen executeren.

wrede ondervragingen vanwege hun geloof door de machtige autoriteit Hei no Saemon.¹⁸ Maar niet één van hen gaf zijn geloof op. Zelfs tijdens de vervolging door de autoriteiten bleven ze onverschrokken Nam-myoho-renge-kyo reciteren. Zodra dit nieuws hem bereikte, schreef de Daishonin onmiddellijk [aan Nikko Shonin en andere naaste leerlingen] in een brief getiteld ‘Antwoord aan de wijzen’:

“Ik ben er zeker van dat de tien demonendochters bezit genomen hebben van Hei no Saemon en hem ertoe hebben aangezet om het geloof van deze gelovigen van de Lotus Soetra te testen. Het is vergelijkbaar met de manier waarop de jongen Sneeuwbergen en Koning Shibi werden getest. [Of misschien] had een kwade demon zelfs bezit genomen van Hei no Saemon.” (WND-II, 831)

Hier zegt de Daishonin dat de tien demonendochters [die beschouwd worden als hemelgoden] of een kwade demon zeer waarschijnlijk “bezit hadden genomen” van Hei no Saemon.

In de vorige lezing bestudeerden we de vervolging van beoefenaars van de Lotus Soetra vanuit het perspectief dat dit een functie van kwaadaardige demonen is, in het bijzonder de werking van de duivel van de zesde hemel die bezit neemt van wijze mensen, de heerser en ouders of hen negatief beïnvloedt om beoefenaars lastig te vallen.

Waarom zouden hemelgoden zoals de tien demonendochters - toch de beschermende krachten van het universum - dan in hemelsnaam bezit nemen van Hei no Saemon en zo proberen het geloof van de boeren-volgelingen van Atsuhara te testen? In het boeddhisme is een standvastig geloof de oorzaak voor het bereiken van verlichting, en obstakels worden gezien als het onvermijdelijke gevolg van geloof in de correcte leer van de Lotus Soetra. De kern van de zaak is daarom of we — als er grote moeilijkheden of vervolgingen verschijnen — bevangen worden door angst en ons geloof opgeven, of dat we onze moed verzamelen en standvastig blijven.

Als onze vastberadenheid zwak is en we ons geloof opgeven, betekent dit dat we verslagen zijn door de kwellingen van de duivel van de zesde hemel. Maar als we dergelijke pijnlijke beproevingen vastberaden overwinnen en een standvastig geloof behouden, dan kunnen we achteraf vaststellen dat we misschien ook een test van de hemelgoden hebben doorstaan. Met andere woorden, alles hangt af van ons eigen hart of vastberadenheid. De bescherming van de hemelgoden is in wezen niets anders dan de kracht van ons eigen geloof.

Meneer Toda verklaarde: “De Daishonin schrijft in de Gosho dat hij Hei no Saemon — een aartsvijand van het boeddhisme die hem onophoudelijk heeft lastig gevallen — beschouwt als een goede vriend of positieve invloed op zijn eigen boeddhistische beoefening (vgl. WND-I, 770).¹⁹ Wees nooit bang voor vijanden! Hun aanvallen zijn allemaal slechts wervelende donkere

¹⁸ Hei no Saemon (overl. 1293): ook bekend als Hei no Saemon-no-jo Yoritsuna, een hoge militair tijdens het regentschap van de Hojo-clan, het de facto landsbestuur van Japan tijdens de Kamakura-periode (1185–1333). Hij diende twee opeenvolgende regenten, Hojo Tokimune en Hojo Sadatoki en had als adjunct-hoofd van het bureau voor Krijgszaken en Politiezaken enorme invloed op politieke en militaire gebeurtenissen (het hoofd was de regent zelf). Hij werkte samen met Ryokan van de tempel Gokuraku-ji van de Ware Woord-Voorschriften School en andere belangrijke priesters bij de vervolging van Nichiren Daishonin en diens volgelingen.

¹⁹ De Daishonin schrijft: “Voor mij, Nichiren, zijn Kagenobu, de priesters Ryokan, Doryu en Doamidabutsu, evenals

winden die ons helpen onszelf te perfectioneren en boedddhaschap te bereiken.”

Dit is de moedige spirit van het Nichiren Boeddhisme. Het is cruciaal dat we een onbevreesde spirit hebben, een onbevreesde vastberadenheid.

In zijn geschriften haalt de Daishonin vaak de volgende woorden aan van de Grote Leraar Miao-lo²⁰ uit China: “Hoe sterker iemands geloof, hoe groter de bescherming van de goden.”²¹ De hemelgoden zullen beoefenaars van de Lotus Soetra met een oprecht geloof altijd blijven beschermen.

In ‘Antwoord aan de wijzen’, dat ik eerder citeerde, legt de Daishonin verder uit dat de twee Boeddha’s Shakyamuni en Vele Schatten, evenals de Boeddha’s van de tien richtingen en de hemelgoden, een plechtige gelofte aflegden op de bijeenkomst waar de Lotus Soetra werd verkondigd, waarbij ze beloofden de gelovigen van de soetra te bewaken en te beschermen (zie WND-II, 831). Hij zegt ook dat op basis van het beginsel van ‘Vergif omzetten in medicijn’²² beloning en straf zullen volgen als ze verdiend zijn.

Het hart is waar het werkelijk om draait. Ons eigen geloof bepaalt uiteindelijk onze toekomstige overwinning.

De Duitse dichter en romanschrijver Hermann Hesse (1877-1962) schreef dat alleen degenen die de moed hebben om hun lot te volbrengen helden genoemd kunnen worden.²³ Degenen die ervan overtuigd zijn dat alles begint met hun eigen innerlijke verandering, zijn mensen met echte moed en heldhaftigheid en kunnen blijvend geluk voor zichzelf creëren.

“Elke zwakheid in geloof zal een reden tot spijt zijn. De kar die omvalt op de weg voor ons is een waarschuwing voor degene die erachter rijdt. In een tijd als deze kan niemand het helpen te verlangen naar de weg [boedddhaschap]. Je kunt deze wereld haten, maar je kunt er niet aan ontsnappen. De bevolking van Japan zal in de nabije toekomst zeker met vreselijke tegenspoed te maken krijgen.” (GND-II, 297-298)

Op een cruciaal moment een standvastig geloof behouden

“Elke zwakheid in geloof zal een reden tot spijt zijn.” (GND-II, 298) We kunnen deze woorden

Hei no Saemon en de heer van Sagami, mijn beste bondgenoten op weg naar verlichting. Ik ben hen dankbaar, want zonder hen had ik mezelf niet kunnen bewijzen als een ware volgeling van de Lotus Soetra.” (WND-I, 770)

²⁰ De grote leraar Miao-lo (711–782): De zesde patriarch van de T’ien-t’ai School in China. Zijn belangrijkste werken zijn ‘Verklarende aantekeningen bij De diepgaande betekenis van de Lotus Soetra’, ‘Verklarende aantekeningen bij Woorden en zinnen uit de Lotus Soetra’, en ‘Verklarende aantekeningen bij Diepe concentratie en inzicht’.

²¹ Miao-lo’s ‘Verklarende aantekeningen bij Diepe concentratie en inzicht’.

²² Vergif omzetten in medicijn: het beginsel dat aardse verlangens en lijden kunnen worden omgezet in voorspoed en verlichting, door middel van de kracht van de Wet.

²³ Vertaald uit het Duits. Hermann Hesse, “Eigensinn” (*Eigensinnigheid*), uit *Verzamelden werken* (Frankfurt am Main: Suhrkamp Taschenbuch Verlag, 1987), deel 10, 457.

lezen als een waarschuwing voor iedereen die het Nichiren Boeddhisme beoefent.

Uiteindelijk hangt alles af van de vraag of we ons kunnen realiseren hoe gelukkig we zijn dat we “een persoon hebben ontmoet die deze soetra precies zo uiteenzet als de soetra voorschrijft” (GND-II, 295), en ons met deze leermeester in te spannen om de Mystieke Wet te verspreiden. Als ons geloof of onze vastberadenheid op een cruciaal moment zwak is, blijven we achter met eeuwige spijt.

Als we in de loop van onze boeddhistische beoefening obstakels tegenkomen, bevinden we ons in feite op een belangrijke tweesprong, een cruciaal kruispunt, dat zal beslissen of we de poort naar het bereiken van boedddhaschap voor altijd openen door ons sterke geloof, of dat we in plaats daarvan het pad naar geluk afsluiten als we ons geloof opgeven.

Laten we, als we met grote obstakels geconfronteerd worden, ze altijd onverschrokken uitdagen, en daarbij de volgende passage uit het geschrift ‘Het openen van de ogen’ van de Daishonin in gedachten houden:

“Al zullen mijn volgelingen en ik met allerlei moeilijkheden te maken krijgen, zolang we geen twijfel in ons hart koesteren, zullen we als vanzelf boedddhaschap bereiken. Twijfel niet, enkel omdat de hemel je niet beschermt. Wees niet ontmoedigd als je in dit leven geen gemakkelijk en veilig bestaan leidt. Ik heb mijn leerlingen dit keer op keer op het hart gedrukt, maar toch laten ze zich door twijfels overmannen en geven hun geloof op. Dwazen vergeten als het erop aankomt gemakkelijk de beloften die ze hebben gedaan.” (GND-II, 298)

Het is de eeuwige missie van de Soka Gakkai om de spirit van deze passage in praktijk te brengen. Als we met deze woorden van de Daishonin als onze inspiratiebron vooruitgaan, zal ons geloof een onverwoestbare gloed uitstralen.

Op basis van de spirit van deze passage is elke keer dat we met moeilijkheden te maken krijgen een “cruciaal moment”. Het is daarom van essentieel belang dat we een vastberaden geloof hebben waarmee we op zulke momenten moedig terug kunnen vechten - bijvoorbeeld wanneer de drie hindernissen en vier duivels toeslaan, wanneer we onszelf uitdagen om ons karma te veranderen, of wanneer we verward zijn in een alles of niets gevecht voor kosenrufu. We moeten beseffen dat we elke dag van deze spirit van geloof van de Daishonin kunnen leren. We mogen nooit een dwaze persoon zijn die op een cruciaal moment opgeeft.

Als ons geloof zwak of oppervlakkig is, of als we dwaas zijn, zullen we uiteindelijk doelloos ronddobberen als drijvend zeewier, zonder enig diepgaand doel. Mensen zijn dieren die betekenis in het leven zoeken. Door dit oprechte verlangen is het mogelijk om een oneindig diepe betekenis aan ons bestaan te geven. Leden van de Soka Gakkai kunnen hun geloof en de zin van hun leven eindeloos verdiepen, want ze zijn allemaal experts in de kunst van het leven en de kunst van geluk.

In deze passage uit ‘Brief aan de broers’ zegt de Daishonin verder: “In een tijd als deze kan niemand het helpen, te verlangen naar de weg [boedddhaschap].” (GND-II, 298) Deze woorden weerspiegelen de omstandigheden in de samenleving van die tijd, waarin de mensen

vol angst en onzekerheid over de toekomst waren. In de tijd van de Daishonin waren er herhaaldelijk hongersnoden, epidemieën en natuurrampen. Een dergelijk tijdperk zou de weldenkende mens er zeker toe aanzetten om de weg van de Boeddha te zoeken. Hoe verwarder en wanordelijker een samenleving wordt, hoe meer mensen op zoek gaan naar een diepgaande filosofie waar ze hun leven op kunnen baseren. Het Nichiren Boeddhisme is echt het boeddhisme van de zon, omdat het de kracht heeft om de duisternis van het kwaadaardige Laatste Tijdperk van de Wet te verlichten.

Maar in plaats van de Daishonin het respect te geven dat hij verdiende, viel Japan hem aan en vervolgde hem. Het gevolg was dat zijn voorspellingen over interne conflicten en buitenlandse invasies uitkwamen. Het land kwam in een benarde situatie terecht die ze niet kon oplossen. Het onontkoombare lijden en de ellende waarmee het hele land werd geconfronteerd, was een uitdrukking van wat in het boeddhisme een “algemene straf” wordt genoemd - een straf die op de hele bevolking valt vanwege het belasteren van de Wet. In ‘Brief aan de Broers’ verklaart de Daishonin dat deze stand van zaken vanzelfsprekend is, gezien de recente gebeurtenissen die hadden plaatsgevonden, namelijk de interne conflicten in de vorm van de Februari-oproer²⁴ (in 1272) en de Mongoolse invasie²⁵ (in 1274).

Vooraf na de eerste invasie van de Mongolen, verspreidde er zich grote ongerustheid in Japan omdat het hele land zich voorbereidde op een tweede invasie die zeker zou komen. Een citaat uit ‘Brief aan de broers’ beschrijft de angst van degenen die de confrontatie aangingen met de Mongoolse troepen levendig:

“Ze moesten hun bejaarde ouders, kleine kinderen, jonge vrouwen en geliefde huizen achterlaten om er op uit te trekken en tevergeefs de zee te verdedigen. Als ze wolken aan de horizon zien, verbeelden ze zich dat dit de banieren van de vijand zijn. Als ze vissersboten zien, denken ze dat het Mongoolse oorlogsschepen zijn en zijn ze verlamd van angst.”(GND-II, 298)

Het lijden door oorlog is in elk tijdperk hetzelfde. Het wordt gekenmerkt door pijnlijk afscheid nemen van familieleden en dierbaren en leven met de constante wetenschap dat de dood elk moment kan komen. Het zijn altijd de gewone mensen die het meest lijden onder een oorlog. Daarom moet oorlog koste wat het kost voorkomen worden. Dit is de eeuwige roep van boeddhisten.

De Daishonin zegt het volgende over de stemming die onder de mensen in de samenleving heerst: “Hoewel ze nog leven, voelt het voor hen alsof ze in de levensstaat (wereld) van asura's zijn.”²⁶ (GND-II, 298) In één opzicht was het zijn strijd om de samenleving

²⁴ Februari-oproer: ook, de opstand van februari 1272. Een oproer die plaatsvond binnen de regerende Hojo-clan. Het leidde tot een gevecht in Kioto en Kamakura. In de tweede maand van 1272 kwam Hojo Tokisuke in opstand tegen zijn jongere halfbroer, de regent Hojo Tokimune, in een poging de macht te grijpen. Tokisuke en anderen, onder anderen Nagoe Tokiakira en Nagoe Noritoki, werden gedood op verdenking van medeplichtigheid. Het staat ook bekend als de Hojo Tokisuke-oproer.

²⁵ Mongoolse invasie: De Mongolen hadden in 1274 al een eerste invasie poging ondernomen. De tweede Mongoolse invasie vond enkele jaren later plaats, in 1281.

²⁶ De levensstaat (wereld) van asura's: Ook wel het rijk van de asura's, de levensstaat van dierlijkheid of de levensstaat van woede genoemd. Dit is de vierde van de Tien Levensstaten en een van de vier slechte paden.

te veranderen in een samenleving waarin alle mensen vredig en gelukkig konden zijn.

In ieder geval lag de verantwoordelijkheid voor de situatie – die oneindig veel lijden veroorzaakte – bij de heerser van het land, die de kant van gewetenloze en kwaadwillende individuen had gekozen om de Daishonin, een persoon van het grootste goed, te vervolgen. De Daishonin merkt scherp op dat uiteindelijk de Ikegami broers wreed werden behandeld door hun vader omdat de heerser op een dwaalspoor was gebracht door kwaadaardige priesters en een vijand van de Lotus Soetra was geworden. (vgl. GND-II, 298)

Het boeddhisme is winnen of verliezen. De Daishonin schrijft: “Jullie moeten (...) zelf de voorspoed van de Lotus Soetra ervaren. Ik, Nichiren, zal ook nadrukkelijk een beroep doen op de hemelgoden.” (GND-II, 298) Hij dringt er krachtig bij de twee broers op aan om iedereen samen met hem de waarheid te laten zien van de grote leer die zij hoog houden door hun verenigde gebeden en de eenheid van leermeester en leerling.

De Daishonin leert deze dierbare leerlingen voortdurend om de confrontatie met de duivelse functies of negatieve krachten moedig aan te gaan, om altijd in de aanval te gaan in deze strijd. Als we passief of angstig zijn, zullen deze negatieve krachten alleen maar sterker worden. Hij instrueert hen: “Wees nooit laf.” (GND-II, 298). Meneer Toda zei ook eens heel streng: “Wat kunnen zwakkelingen die moeilijkheden uit de weg gaan bereiken? Ik ben ervan overtuigd dat geen van mijn leerlingen aan deze beschrijving voldoet.” Hij verklaarde ook: “De Soka Gakkai is een organisatie van leeuwen, een samenkomst van leeuwen. We hebben niets aan lafaards!”

“Zet je tanden op elkaar en verslap nooit in je geloof. Wees net zo onbevreesd als Nichiren toen hij handelde en zich uitsprak tegen [de machtigste heerser van het land] Hei no Saemon-no-jo. Hoewel zij niet het pad naar boedddhaschap bewandelden, vochten de zonen van Heer Wada en van de gouverneur van Wakasa,²⁷ evenals de krijgers van Masakado en Sadato,²⁸ tot de dood om hun eer te behouden. De dood komt voor iedereen, zelfs als er niets ergs gebeurt. Daarom moet je nooit laf zijn, anders word je het mikpunt van spot.” (GND-II, 298-299)

“Zet je tanden op elkaar en verslap nooit in je geloof”

De Daishonin moedigt de Ikegami broers die moeilijkheden ondervonden vanwege hun geloof,

Wanneer het wordt gezien als een levensstaat, is de levensstaat van asura's een toestand die wordt beheerst door egoïstische trots. Mensen in deze staat worden gedreven door de behoefte om in alles beter dan anderen te zijn, waarbij ze zichzelf waarderen en anderen kleineren. Asura's — strijdlustige geesten of demonen uit de Indiase mythologie — werden beschouwd als het toonbeeld van deze levensstaat.

²⁷ Heer Wada is Wada Yoshimori (1147–1213), een militaire functionaris van het Kamakura-bewind. Hij werd misleid om de strijd aan te gaan tegen de Hojo-clan, waarna zijn hele familie werd uitgeroeid. De gouverneur van Wakasa is Miura Yasumura (†1247), die door een huwelijk verwant was aan de Hojo-clan, maar die werd beschuldigd van verraad; hij en zijn hele familie kwamen om in de strijd.

²⁸ Masakado is Taira no Masakado (†940), een krijgsheer die macht uitoefende in het oosten van Japan. Sadato is Abe no Sadato (1019–1062), het hoofd van een invloedrijke familie in dezelfde regio. Beiden werden gedood in een gevecht tegen de keizerlijke troepen.

herhaaldelijk aan door hen te schrijven: “Je moet geen angst tonen of voelen” en ‘Verslap nooit in je geloof.’ (GND-II, 298)

Het doel van ons geloof is om een kalme staat van geluk te creëren die onverwoestbaar is. Door zijn aanmoedigingen wilde de Daishonin de broers ongetwijfeld aansporen om hun huidige strijd te zien als een kans om hun karakter te ontwikkelen en te versterken, zodat ze onbevreesd konden blijven op het moment dat ze moeilijkheden tegenkwamen.

Het Nichiren Boeddhisme is een leerstelling van leermeester en leerling. Als de leermeester een leeuwenkoning is, moeten de leerlingen ook leeuwenkoningen zijn. De leermeester roept zijn leerlingen daarom nadrukkelijk op om van hem te leren en zijn voorbeeld te volgen. Zoals aangegeven in de uitspraak, “Wees net zo onbevreesd als Nichiren toen hij handelde en zich uitsprak tegen [de machtigste heerser van het land] Hei no Saemon-no-jo” (GND-II, 298), draagt de Daishonin de broers op om te volharden in geloof en moedig met dezelfde vastberaden instelling te strijden die hij in zijn strijd heeft laten zien.

Hier wordt het gedrag van de Daishonin ten opzichte van Hei no Saemon genoemd tijdens de twee momenten waarop hij deze machtige persoon berispte ten tijde van de Vervolging te Tatsunokuchi in september 1271, en opnieuw nadat hij in april 1274 uit ballingschap naar Sado was gestuurd. Bij Tatsunokuchi verklaarde de Daishonin met grote overtuiging aan Hei no Saemon: “Nichiren is de pilaar en de steunpilaar van Japan. Mij uitschakelen is de pilaar van Japan omverwerpen!” (WND-I, 579) En na zijn terugkeer uit Sado naar Kamakura zei hij ook onomwonden tegen Hei no Saemon: “Ook al lijkt het erop dat ik hem volg in mijn daden, omdat ik geboren ben in het domein van de heerser, ik zal hem in mijn hart nooit volgen.” (WND-I, 579) Hij verwijst specifiek naar het autoritaire regime van de militaire regering van Kamakura: hoewel hij fysiek gedwongen kan worden om zich te onderwerpen aan de bevelen, zijn geest kan daar nooit toe gedwongen worden.

Dit waren uitdagende uitspraken, helemaal zonder ook maar een spoortje angst of onderdanigheid. Op dezelfde manier hebben de leerlingen die de instelling van de Daishonin omarmen en hun eigen handelen op zijn voorbeeld baseren, niets te vrezen. Door het pad van de Daishonin te volgen en zich aan te sluiten bij zijn strijd, kunnen ze grenzeloze kracht en potentieel in zichzelf naar buiten brengen.

Het laatste citaat uit het geschrift ‘De keuze van de tijd’ van de Daishonin, werd opgenomen in *Birthright of Man*, een verzameling inspirerende uitspraken over mensenrechten, samengesteld door de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (UNESCO).²⁹

Terugkomend op ‘Brief aan de broers’, de Daishonin schrijft ook: “De dood komt voor iedereen, zelfs als er niets ergs gebeurt.” (GND-II, 298) Deze woorden van de Daishonin hebben in de loop van mijn meer dan een halve eeuw boeddhistische beoefening een diepe indruk op mij gemaakt. Als mens zullen we allemaal op een dag overlijden. Niemand kan aan deze werkelijkheid ontsnappen. Wat telt, is hoe we dit unieke en kostbare leven benutten.

In een brief aan zijn jonge leerling Nanjo Tokimitsu³⁰ schrijft de Daishonin: “Aangezien

²⁹ *Het geboorterecht van de mens: Een selectie van teksten*, samengesteld door Jeanne Hersch (Parijs: Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, 1969), 127.

³⁰ Nanjo Tokimitsu (1259-1332): een loyale volgeling van de Daishonin en de rentmeester van het dorp Ueno in

de dood in beide gevallen hetzelfde is, zou je bereid moeten zijn je leven te geven voor de Lotus Soetra. Zie dit geven als een dauwdruppel die terugkeert naar de oceaan, of als een stofje dat terugvalt op de aarde.” (WND-I, 1003)

In dezelfde geest sprak meneer Toda: “De dood is slechts een vluchtig moment, maar het leven zelf is eeuwig. De leden van de Soka Gakkai houden nu trots de grote banier van kosenrufu hoog. Dit is werkelijk het tijdperk van kosenrufu. Laten we moedig vooruitgaan!”³¹

Met deze woorden stond meneer Toda alleen op, terwijl hij de banier van de verspreiding van de Mystieke Wet op zijn schouders nam, en bereikte hij het ledenaantal van de Soka Gakkai tot 750.000 huishoudens. Ook zei hij eens tegen ons, leden van de jeugddivisie: “Wanneer je [na je dood] je plaats inneemt naast Shakyamuni’s leerlingen op de Adelaarstop,³² en iedereen je daar bespot met de woorden: ‘De jeugd uit het Laatste Tijdperk is een laffe groep,’ dan ben je de titel Bodhisattva van de Aarde³³ niet waardig.”

Deze strikte aanmoediging was volledig in lijn met de vermaning van de Daishonin: “Daarom moet je nooit laf zijn, anders word je het mikpunt van spot.” (GND-II, 298)

“Toen de Aldus Gekomene Shakyamuni een prins was, kon zijn vader, koning Shuddhodana³⁴, het niet verdragen zijn enige zoon en erfgenaam kwijt te raken en dus accepteerde hij het niet dat hij zijn toekomst als koning wilde opgeven. De koning zette tweeduizend soldaten op wacht bij de vier poorten van het paleis om te voorkomen dat hij vertrok. Toch verliet de prins uiteindelijk tegen de wil van zijn vader het paleis. In alle wereldlijke zaken is het de plicht van een zoon zijn ouders te gehoorzamen, maar op het pad naar boedddhaschap vormt ongehoorzaamheid aan ouders uiteindelijk toch een uiting van respect voor die ouders.”³⁵ (GND-II, 298)

De betekenis van respect voor en toewijding aan de ouders

Nadat hij het belang van een onwankelbaar geloof heeft uitgelegd in het licht van verschillende boeddhistische leerstellingen, geeft de Daishonin nog meer aanmoedigingen om zijn punt

het district Fuji in de provincie Suruga (deel van de huidige prefectuur Shizuoka). Tijdens de Vervolging te Atsuhara wendde Tokimitsu zijn invloed aan om zijn medegelovigen te beschermen en gaf hij aan enkelen onderdak.

³¹ Vertaald uit het Japans: Josei Toda, *Toda Josei Zenshu (Verzamelde Geschriften van Josei Toda)* (Tokio: Seikyo Shimbunsha, 1983), deel 3, 72.

³² De Adelaarstop: de plek waar Shakyamuni de Lotus Soetra uiteenzette. Het wordt ook het zuivere land van de Adelaarstop genoemd en symboliseert het boeddhaland of de eeuwige staat van boedddhaschap.

³³ Vertaald uit het Japans: Josei Toda, *Toda Josei Zenshu (Verzamelde Geschriften van Josei Toda)* (Tokio: Seikyo Shimbunsha, 1981), deel 1, 59.

³⁴ Shuddhodana: een koning van Kapilavastu in Noord-India en de vader van boeddha Shakyamuni. Aanvankelijk verzette hij zich tegen het verlangen van zijn zoon om de wereld vaarwel te zeggen, maar toen Shakyamuni, nadat hij verlichting had bereikt, terugkeerde naar Kapilavastu, bekeerde Shuddhodana zich tot zijn leer.

³⁵ Na deze passage staat de volgende uitleg: In de ‘Overdenking van de voedingsbodem van de geest’ Soetra wordt de essentie van het ouderlijk respect uitgelegd: “Door hun verplichtingen niet na te komen en de boeddhistische levenswijze te gaan beoefenen, kunnen ze pas werkelijk die verplichtingen ten volle nakomen.” Dit wil zeggen dat iemand, om de weg naar werkelijke verlichting te gaan volgen, het ouderlijk huis verlaat tegen de wil van de ouders en dan boedddhaschap bereikt. Daarna kan men pas werkelijk de verschuldigde dankbaarheid aan hen inlossen.

duidelijk te maken, waarbij hij een aantal historische voorbeelden aanhaalt. Hij doet dit omdat hij zich vooral zorgen maakt over het geloof van de jongere broer, Munenaga [die in de verleiding zou kunnen komen om zijn geloof op te geven en de erfgenaam van zijn vader te worden, nu de oudere Munenaga overleden is].

De Daishonin moedigde zijn volgelingen met zijn hele leven aan en stopte pas als hij er zeker van was dat ze zijn boodschap diep in hun leven begrepen en klaar waren om zelf in actie te komen. Vastbesloten dat ze niet verslagen zouden worden door de duivelse functies en met de wens dat ze zouden opstaan als echte leerlingen, bleef de Daishonin hen met wijsheid en compassie begeleiden en instrueren – soms zacht en geduldig, soms streng en direct.

Een leraar of leermeester in het boeddhisme is iemand die met de duivelse functies heeft gestreden en ze heeft overwonnen. Leerlingen leren van hun leermeester wat de essentie van geloof is, zodat ze hetzelfde kunnen gaan doen. Het boeddhisme, als leer gebaseerd op de gezamenlijke toewijding van leermeester en leerling, komt pas tot leven als de leerlingen reageren op de aanwijzingen van hun leermeester en zichzelf aanzetten om actie te ondernemen.

Omdat hij wilde dat de Ikegami broers het obstakel waar ze voor stonden overwonnen, vertelt de Daishonin uitgebreid over een aantal toepasselijke historische verhalen en anekdotes. Allereerst vertelt hij het verhaal van Po I en Shu Ch'i,³⁶ die in het Oosten sinds oudsher worden gezien als voorbeelden van respect voor hun ouders (vgl. GND-II, 298). Vervolgens verwijst hij naar het feit dat zowel Shakyamuni als de Grote Leraar T'ien-t'ai³⁷ ook tegenwerking van hun ouders ondervonden, waarmee hij benadrukt dat volgens het boeddhisme je niet moet toegeven aan de wil van je ouders als zij je beoefening in de weg staat (vgl. GND-II, 299).

Daarna haalt hij verhalen aan over de twee Japanse prinses Nintoku en Uji,³⁸ over de twee broers Zuivere Schatkamer en Zuiver Oog³⁹ uit de Lotus Soetra, en over een kluizenaar en zijn leerling⁴⁰ uit het oude India. Telkens opnieuw benadrukt de Daishonin hoe belangrijk het is dat de Ikegami broers in eenheid blijven. (vgl. GND-1, 299)

Van al deze voorbeelden draagt vooral het verhaal van Shakyamuni, die zijn ouderlijk huis verliet om een religieus leven te leiden tegen de wil van zijn vader, koning Shuddhodana,

³⁶ Po I en Shu Ch'i: Broers uit het oude China die bekend stonden om hun wijsheid. Ze waren zonen van heerser Ku-chu. Hun vader had de jongere broer, Shu Ch'i, aangewezen als opvolger. Maar na de dood van Ku-chu weigerde Shu Ch'i de troon te bestijgen, omdat hij zijn oudere broer niet wilde passeren.

³⁷ T'ien-t'ai (538–597): Ook bekend als Chih-i. Oprichter van de T'ien-t'ai-school in China. Zijn toespraken zijn verzameld in werken als *De diepgaande betekenis van de Lotus Soetra*, *Woorden en zinnen uit de Lotus Soetra* en *Diepe concentratie en inzicht*. Hij verspreidde de Lotus Soetra in China en formuleerde de leer van 'Drieduizend levensstaten (werelden) in één enkel bestaansmoment'. In 'Brief aan de broers' verwijst de Daishonin naar het moment waarop T'ien-t'ai mediteerde op de Lotus Soetra en de duivelse functies hem probeerden tegen te houden door te verschijnen in de gedaante van zijn overleden ouders.

³⁸ Prins Nintoku en prins Uji: Zonen van keizer Ojin (einde 4e – begin 5e eeuw).

³⁹ Zuiver Pakhuis en Zuiver Oog: de twee zoons van koning Schitterende Luister die verschijnen in het (27e) hoofdstuk 'Koning Schitterende Luister' van de Lotus Soetra. Hun vader was een toegewijd gelovige in de niet-boeddhistische leerstellingen, maar zij maakten hem bewust van de grootsheid van het boeddhisme door bovennatuurlijke gaven te gebruiken.

⁴⁰ De kluizenaar had zijn leerling opgedragen de wacht te houden, zodat hij zich bewust kon worden van de Wet, maar de leerling faalde in zijn taak.

een bijzonder belangrijke boodschap voor de Ikegami broers. Zij bevonden zich in de pijnlijke situatie waarin ze moesten kiezen tussen hun geloof en hun respect voor en toewijding aan hun ouders.

In het algemeen zijn geloof en respect voor en toewijding aan onze ouders helemaal niet tegenstrijdig, dus hoeven we ook niet te kiezen ten koste van het één of het ander. Sterker nog, in het Nichiren Boeddhisme wordt juist het belang van respect voor en toewijding aan onze ouders benadrukt — een goede zoon of dochter zijn voor je ouders — én wordt uitgelegd wat respect voor en toewijding aan onze ouders in wezen werkelijk betekent.

“In alle wereldse zaken is het de plicht van een zoon om zijn ouders te gehoorzamen, maar op het pad naar de boeddhastaat betekent het ongehoorzaam zijn aan je ouders uiteindelijk juist respect voor en toewijding aan onze ouders.” (GND-II, 299) In deze context wordt het bereiken van boeddhaschap de hoogste vorm van respect voor en toewijding aan onze ouders. Hij zegt verder: “Niet alleen zullen degenen [die de Lotus Soetra horen] zelf boeddhaschap bereiken, maar ook hun vaders en moeders zullen in hun huidige gedaante boeddhaschap bereiken.” (WND-II, 744)

Sommige van onze leden zetten zich ook vol overgave in voor hun boeddhistische beoefening en activiteiten voor kosenrufu, zonder de steun of het begrip van hun ouders. Maar het is niet nodig om je daar zorgen over te maken, ongeduldig te worden, of te proberen het boeddhisme aan hen op te dringen. Zolang er in een gezin maar één iemand oprecht beoefent, zal het hele gezin — dankzij de positieve invloed van die ene persoon — blijvende voorspoed en geluk ervaren.

In een artikel getiteld *Voorschriften voor de jeugd* schreef meneer Toda: “Het is ons innerlijke gevecht om compassie voor alle levende wezens te ontwikkelen. Toch zijn er zoveel jonge mensen die niet eens compassie voor hun eigen ouders kunnen opbrengen. Hoe kunnen we dan van hen verwachten dat ze iets voor volslagen vreemden voelen? De inspanning om de kilheid en onverschilligheid in ons eigen leven te overwinnen en dezelfde compassie als de Boeddha te bereiken, is de essentie van menselijke revolutie.”⁴¹ Als we onze eigen ouders niet kunnen koesteren, kunnen we onze menselijke revolutie niet realiseren en ook de samenleving niet veranderen. Ik deel deze gevoelens van mijn leermeester volledig.

Terwijl hij verschillende anekdotes vertelt, pauzeert de Daishonin om de Ikegami broers te prijzen voor het feit dat ze zich, ondanks de pogingen van hun vader om hen uit elkaar te drijven, hebben verenigd en zegt: “Kan er ooit een mooier verhaal zijn dan dat van jullie? (GND-II, 299) Met andere woorden, hij zegt dat hun verhaal in de toekomst met een ongeëvenaarde glans zal voortleven.

Ook het leven van al diegenen die resoluut opstonden als leerlingen van de Daishonin en indrukwekkende ervaringen maakten waarbij ze de duivelse functies overwonnen, zijn ‘prachtige verhalen’ die tot in de verre toekomst zullen voortleven. De ervaring van de Ikegami broers, die door hun eenheid en volharding in geloof niet alleen twee keer een onterving overwonnen, maar er uiteindelijk zelfs in slaagden dat hun vader ook het Nichiren Boeddhisme

⁴¹ *Toda Josei Zenshu* (Het verzamelde werk van Josei Toda, deel 1, 60.

ging beoefenen, is een bron van onmetelijke hoop voor mensen in latere tijden. Op dezelfde manier kan niemand zich voorstellen wat een ongelooflijke bron van inspiratie de verschillende ervaringen in geloof van onze leden nu zullen zijn voor toekomstige generaties. Het doel van het pad van leermeester en leerling is dat ieder van ons een verhaal van overwinning achterlaat.

We kunnen de duivelse functies niet verslaan als we ons laten leiden door ons ego. De manier om een sterk en onwankelbaar zelf op te bouwen is door op te staan met dezelfde spirit en toewijding als de leermeester of de leider van kosenrufu. Degenen die dit hoogstaande pad van geluk diep in hun leven kunnen vinden, zullen nooit verslagen worden.

De Amerikaanse dichter Walt Whitman (1819–1892) schrijft in zijn ‘Lied over het grote pad’:

Van nu af aan vraag ik niet meer om geluk, ik ben zelf het geluk,

(...)

De aarde is voldoende,

Ik wil de sterren niet nog dichterbij⁴²

Het heeft geen zin om verre sterren aan de hemel te willen vangen, want de bron voor alle overwinningen zit in ons eigen leven.

Meneer Toda zei ooit tegen mij: “Daisaku, laat je niet ontmoedigen door beledigingen en kritiek die als het geblaf van honden klinken. Laat je niet beïnvloeden door zulke onbelangrijke dingen. Bewandel het pad van de helden. Bewandel het pad van de groten. Wat we nu doormaken is slechts een fractie van de obstakels die de Daishonin, wiens leer wij aanhangen, heeft moeten overwinnen.”

Ik heb me meer dan 60 jaar met deze vastberadenheid ingezet. Grote moeilijkheden zijn het ereteken van diegenen die het nobele pad van leermeester en leerling bewandelen. Het is nu mijn hoop dat er heel veel jeugdige opvolgers op dit grote pad van Soka zullen blijven vooruitgaan.

⁴² Walt Whitman, ‘Lied over het grote pad’, uit de bundel *Leaves of Grass* (grassprietten), New York: Everyman's Library, 1968, 125.